

[Rimstad.]

nødvendig kulturfaktor og derfor en nødvendig samfundsfaktor, siger den højtærede minister i sin fremsættelse. Ja vel, men teaterbesøg er nu engang også noget, som befolkningen skal indlade sig på frivilligt for sin egen opbyggelses eller fornøjelses skyld. Det er derfor efter vor mening forkert først at lade staten yde en helt overdimensioneret støtte til teaterkunsten og dernæst i samme åndedrag yde tilskud til propaganda for den samme kunst. Den demokratiske frihed må vel også bestå deri, at man har lov at sige nej, uden at man skal udsættes for pres, når staten kommer og tilbyder et af statskassen betalt gode af den ene eller den anden art. Vi kommer meget let ud i tilskudskarikatatur, hvis vi ikke tager et virkelig seriøst hensyn til dette simple forhold.

Som det vil fremgå af, hvad jeg her har sagt, anser vort parti den højtærede ministers forslag for alt for vidtgående med hensyn til statsstøtte til, at vi kan være med. Vi afviser ikke en sådan støtte fra statens side på dette område, men også her ønsker vi først og fremmest, at den helt skal ydes som hjælp til selvhjælp. Hvis vi ikke lægger vægt herpå, risikerer vi at komme helt ud af kontakt med befolkningens behov for det, vi her vil lovgive om. Måske bør den højtærede minister tænke på det gamle ord, der siger, at man nok kan trække en hest til vands, men man kan ikke tvinge den til at drikke. Det samme vil gælde for den skål, som den højtærede minister med dette forslag vil byde befolkningen velkommen i teatret med.

Ministeren for kulturelle anliggender (Bomholt): Jeg takker de ærede ordførere minus repræsentanten for de uafhængige for den velvillige indstilling. Der er for mig ingen tvivl om, at vi kan få en frugtbar forhandling i det udvalg, der skal nedsættes, og jeg tror, det skulle være gørligt at nå frem til en meget bred løsning af de teaterproblemer, der her er forelagt.

Det gik igennem alle udtalelserne, at teatret ikke er en luksusinstitution, at teatret er lige så livsnødvendigt som digtningen og lige så samfundsnødvendigt som biblioteket. Det er en formidler af fest og glæde, men tillige af nogle af de højeste åndelige

værdier, som de skiftende kulturer har skabt; og hvad der i vor situation er værd at bemærke, er, at tidens og stedets stærke kulturelle spænding får udtryk i bestræbelsen for samtidsforståelse og livsforståelse. Vi kan ikke undvære teatret, fordi det og kun det giver adgang til væsentlige egne af det kulturelle liv i dets særlige form. Hver generation må skabe sit teater, og her står vi i dag i de forsømte muligheds situation. Vi burde have haft en teaterlov for 25 år siden. Situationen er karakteriseret ved, at der nu kun er 5 privatteatre tilbage, alle beliggende i København og det ene stadig kæmpende for sin eksistens.

Den faktiske teatersituation ses jo på forskellig vis; bygningerne er f. eks. meget ringe. Teaterkommissionens betænkning er i virkeligheden meget skarp i sin kritik, og denne kritik kunne endda udtrykkes i langt grellere vendinger. Teatersalen er vokset ud af foredragssalen med alle de skavanker, som det indebærer for den sceniske kunst. Det er scenen med de tekniske installationer og omgivende rum, der er det afgørende moment i selve arbejdspladsen. Alt for mange arkitekter har her handlet i uvidenhed om elementære scenekrav også i relativt nye bygninger. Kun hvis den tekniske standard er i orden, kan der arbejdes økonomisk og med kunstnerisk frihed. Det er helt nødvendigt for besparelse på opsætningsudgifter f. eks., at det tekniske udstyr er i orden.

Det ærede medlem hr. Harald Nielsen stillede sig tvivlende over for nødvendigheden af bevillinger. Det ærede medlem mente, at teaterdriften i dag er et monopol, og at dette monopol snarest burde ophæves. Der er, kan jeg sige, for mig ingen idé i klemme på dette felt. Jeg ser på bevillingsspørgsmålet som en ren hensigtsmæssighedsordning. Jeg kunne tænke mig, at bevillingssystemet over for en kommende fællesmarkedsordning ville have sine værdier. Lad mig tilføje, at der ikke er afvist ansøgere, der kunne møde med et nyt teater. Der er ikke på det felt, bevillingfeltet, forsømte muligheder over for folk, der kunne ønske at få et nyoprettet teater.

Det første moment her, situationen over for fællesmarkedet, egner sig vel bedst til udvalgsbehandling. Det andet argument, jeg har fremført i bemærkningerne, går ud